

BĚH O BARCHAN

je součástí národního
kulturního dědictví

V odpoledních hodinách přijíždí král Jan se svou družinou do opevněné Jemnice. Královna poděkuje Jemničanům za jejich pohostinství a slíbí jim, že na ně král nezapomene a odmění je za věrné služby rozsáhlými privilegii. Královský pár pak odjíždí z Jemnice za doprovodu pestrého průvodu historických postav. Velký průvod se vydá Zámeckou ulicí, kolem náměstí Svobody, ulic Husovou a Tyršovou ven z města.

Ve večerních hodinách městem prochází průvod historických postav s pochodněmi, který dovede návštěvníky do zámeckého parku na večerní koncerty a taneční veselici.

Nedělní dopoledne patří tradiční svatovítské pouťové mši svaté. Už po staletí se v tento den schází v lipovém háji u kostela sv. Víta věřící z celého kraje. Odpoledne je v areálu zámku připraven další kulturní program.

Od pátečního večera až po nedělní odpoledne probíhá v areálu zámku historické tržiště. Návštěvník může vidět tradiční řemesla, divadelní scény, dobové písně, tance apod. Na nám. Svobody jsou pak po celou dobu slavnosti připraveny pouťové atrakce.

MINISTERSTVO
PRO MÍSTNÍ
ROZVOJ ČR

“Výstup byl vytvořen v rámci projektu „Rozvoj a propagace destinace Třebíčsko – moravská Vysočina“ realizovaného za přispění prostředků státního rozpočtu České republiky z programu Ministerstva pro místní rozvoj.”

Barchan

jedna z nejstarších
historických slavností
ve střední Evropě

Historická slavnost BARCHAN

V červnu po svátku sv. Víta (15. 6.) se každoročně v Jemnici koná slavnost s podivným názvem - Barchan. Traduje se, že patří mezi nejstarší v Čechách a na Moravě. Prokazatelné je však pouze to, že se uskutečnila už v roce 1713. Tehdy byla v knize „Protocollum Miesta Swobodnego Jemnicze w Markrabstwij Moravskem“ popsána rozepře mezi měšťany Seidlem a Pišlem o věci potřebné ke slavnosti. Z tohoto náhodného zápisu vyplývá, že uvedeného roku 1713 nebyla pro měšťany žádnou novinkou. Naopak, v té době už byla slavnost zřejmě zavedenou tradicí.

Po celá staletí je jejím jádrem závod čtyř poslů. Stará pověst vypráví, že v roce 1312 se vydal král Jan Lucemburský s velkým vojskem na Moravu proti loupeživým rytířům, kteří sužovali celý kraj. Svoji mladou choť Elišku Přemyslovnu svěřil do péče měšťanům v dobře opevněné Jemnici. Král ani v boji nezapomínal na svou novomanželku. Postupně vyslal čtyři posly s pergameny, kde popsal, že vojenské tažení probíhá úspěšně.

Královna byla velmi chudá, a proto posly odměnila jen tím, co měla. První dostal barchetový náprsník, který vyšivala pro svého chotě. Druhý dostal šátek, třetí punčochy a čtvrtý věnec.

Průběh oslav se v minulosti často měnil. Nikdy se však nezměnilo jádro celé slavnosti. Tím je běh čtyř poslů, kteří nesou zprávy své královně Elišce Přemyslovně. Běh o Barchan je od roku 2014 zapsán na prestižní Seznam nemateriálních statků tradiční lidové kultury České republiky.

V současnosti je Barchan zahájen v pátek v podvečer průvodem měšťanů a vyvěšením barchanického a městského praporu na radnici. Purkmistr pak otevírá tržnici a mazhauzy k pořádání slavnosti. Následují kulturní a jiné dobové programy a večer pak patří taneční veselici v zámeckém parku.

V sobotu ráno vzbudí Jemničany průvod kostýmovaných postav v doprovodu bubenic a trubačů. V dopoledních hodinách je připraven kulturní program s dobovým tržištěm.

Odpoledne se koná tradiční Běh o barchan. Průvod kostýmovaných postav sejme barchanický prapor a pak se společně vydají Husovou ulicí k cíli závodu na křižovatku u kulturního domu. Start závodu poslů je na křižovatce u obchodního domu. V cíli se poslové musí dotknout barchanického praporu. Pak se seřadí a s doprovodem odejdou na radnici, kde jsou zapsána jejich jména do pamětní knihy. Vyvrcholením slavnosti je velká scéna v zámeckém parku, kde podle pověsti královna odměňuje posly tradičními dary. Scéna je doplněna písněmi, tanci a souboji rytířů.

